

Kuluttajaturvallisuusasiain neuvottelukunnan asettaminen 2022–2025

Asettaminen ja kokoonpano

Kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) 8 luvussa on säädetty kuluttajaturvallisuusasiain neuvottelukunnasta, joka kuluttajaturvallisuuslain 53 §:n mukaan toimii työ- ja elinkeinoministeriön yhteydessä.

Kuluttajaturvallisuusasiain neuvottelukunnan kokoonpanosta säädetään kuluttajaturvallisuuslain 54 §:ssä. Valtioneuvosto määrää neuvottelukuntaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä enintään kahdeksantoista muuta jäsentä kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Varapuheenjohtajalle ja muulle jäsenelle valtioneuvosto määrää henkilökohtaisen varajäsenen. Neuvottelukunnan puheenjohtajan sekä varapuheenjohtajan ja kuuden muun jäsenen ja heidän varajäsentensä tulee olla henkilöitä, joiden ei voida katsoa edustavan toiminnanharjoittajien tai kuluttajien etuja. Jos neuvottelukunnan jäsen tai varajäsen eroaa kesken toimikautensa, työ- ja elinkeinoministeriö määrää hänen tilalleen jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden jäsenen tai varajäsenen.

Edellisen kuluttajaturvallisuusasiain neuvottelukunnan, jonka valtioneuvosto asetti 28.12.2017, toimikausi päättyi 11.1.2021. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi hallitusneuvos Mikko Holm työ- ja elinkeinoministeriöstä. Varapuheenjohtajana toimi johtaja Tuiri Kerttula Turvallisuus- ja kemikaalivirastosta.

Uuden neuvottelukunnan asettaminen on viivästynyt henkilöstövaihdosten johdosta.

Tehtävät

Kuluttajaturvallisuusasiain neuvottelukunnan tehtävänä on kuluttajaturvallisuuslain 53 §:n mukaan seurata kuluttajaturvallisuuslainsäädännön soveltamista ja sen valvontaa, antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita lainsäädännön ja sen valvonnan kehittämiseksi samoin kuin käsitellä muita tämän lain täytäntöönpanoon sekä kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelujen turvallisuuden kehittämiseen liittyviä asioita. Neuvottelukunnan tulee myös suunnitella toimenpiteitä tarpeellisen yhteistyön järjestämiseksi työsuojelua, pelastustointa, poliisitointa, standardisointia, tutkimusta ja testausta sekä muita kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelujen turvallisuuteen liittyviä asioita käsittelevien kanssa.

Uusi neuvottelukunta

Työ- ja elinkeinoministeriö pyysi 31.5.2021 neuvottelukunnan toimialaan kuuluvia tahoja tekemään ehdotuksensa asetettavan neuvottelukunnan jäsenestä ja varajäsenestä. Täydennyspyyntö jäsenesityksistä tehtiin 2.2.2022. Naisten ja miesten välisestä tasavaruudesta annetun lain (609/1986) vaatimusten huomioonottamiseksi pyydettiin erityisesti nimeämään jäseneksi ja varajäseneksi sekä nais- että miesehdokas.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan neuvottelukunnassa tulee olla sekä naisia että miehiä kumpaakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Ehdotettavassa neuvottelukunnassa naisia olisi varsinaisista jäsenistä puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja mukaan lukien 60 % (12/20) ja miehiä 40 % (8/20). Neuvottelukunnan kokoonpano täyttäisi näin ollen tasa-arvolain vaatimukset.

Koska kuluttajaturvallisuuden toimintakenttä on moninainen ja jotta mahdollisimman moni taho saadaan neuvottelukunnan toimintaan mukaan, edustavat varsinainen jäsen ja varajäsen ehdotuksessa yleensä eri tahoja. Neuvottelukuntaan esitetään kuluttajaturvallisuuden kannalta oleellisten viranomaistahojen ja elinkeinoelämän edustajien lisäksi mm. ei-kaupallisten palvelujen tarjoajia sekä palveluiden turvallisuustyöhön liittyviä järjestöjä. Lisäksi kokoonpanossa olisi kuluttajajärjestön ja koti- ja vapaa-ajantapaturmien tutkimustoimintaa tekevän tahon edustus. Viranomaistahojen osalta edustettuina olisivat kuluttajaturvallisuuslain mukaiset valvontaviranomaiset Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes ja Tulli sekä keskeisimpien kuluttajaturvallisuusvalvontaan liittyvien yhteistyöviranomaisten edustus.

Uusi neuvottelukunta ehdotetaan asetettavaksi seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi toimijalle 1.4.2022–31.3.2025. Kuluttajaturvallisuuslain 54 §:n salliman jäsenten enimmäismäärän (18) mukaisesti neuvottelukuntaan ehdotetaan asetettavaksi 18 jäsentä sekä näille varajäsen. Nyt neuvottelukunnalle määrättäisiin jäsenten ja varajäsenten lisäksi puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ja varapuheenjohtajalle varajäsen. Neuvottelukunnan kokoonpano vastaisi kuluttajaturvallisuuslain 54 §:ssä säädettyjä vaatimuksia.

Neuvottelukunnan on tarkoitus kokoontua keskittyen vuorokerron kulutustavarat- ja kuluttajapalvelut -teemoihin. Seuraavalla toimikaudella keskiössä on erityisesti lainsäädäntöuudistukset, kuten yleisen tuoteturvallisuusdirektiivin uudistamisesta johtuvat lainsäädäntömuutokset (tavarapuolen kokoukset), ja valvonnan kehittäminen (palvelupuolen kokoukset). Neuvottelukunnan toiminnassa on noudatettu menettelyä, jossa jäsenet ja varajäsenet voivat molemmat osallistua kokouksiin. Näin halutaan varmistaa osallistuvuutta ja tiedonkulkua, kun jäsen ja varajäsen yleensä edustavat eri organisaatioita.

Neuvottelukunnan jäsenille ei makseta palkkiota, joten menot koostuvat lähinnä erilaisista kokous- ja seminaarikustannuksista ja pääkaupunkiseudun ulkopuolelta tulevien jäsenten matkakorvauksista. Kustannukset suoritetaan toimintamenojen momentilta 32.01.01.1. Kuluttajaturvallisuusasiain neuvottelukunnan kustannukset ovat hyvin vähäiset, joten kulut maksetaan työllisyys- ja toimivat markkinat -osaston toimintamenoista.